

Сигналізаційне повідомлення №8 від 04.07.2025 р.

На овочевих культурах, насамперед капусті, огірках, томатах, перцю, баклажанах, салату, селері, кабачках, а також декоративних культурах останніми роками значною проблемою стала **білокрилка**. Стимулом для її поширення стали погодні умови, що сприяли збільшенню природного запасу та шкідливості білокрилок. Білокрилки - дрібні комахи розміром 1,3-1,8 мм з родини рівнокрилих хоботних комах (Homoptera), які живляться соками рослин. В Україні поширені кілька видів, зокрема, капустяна, жимолосна, оранжерейна, кленова.

Найбільш поширена та шкідлива білокрилка капустяна, яка переважно харчується на капусті, інших культурах та бур'янах з родини капустяних, а також на суницях.

Білокрилки надають перевагу вологим та затіненим місцям, ховаються під листям, там же самиці відкладають яйця.

Спекотна погода та нестача вологи сприяють розвитку шкідника. Тривалість розвитку одного покоління білокрилки за оптимальних умов (температура повітря +21–23 °С, відносна вологість повітря 63–75 %) становить 23–25 діб. Влітку білокрилка розмножується на різних культурних рослинах та бур'янах. Імаго живуть на нижньому боці листка, віддаючи перевагу вологим, затіненим ділянкам. Утворюють щільні колонії. Самка може відкласти до 150 яєць. На зимівлю серед опалого листя йдуть усі стадії розвитку, але перезимовують лише дорослі особини та лялечки. Спалахи чисельності білокрилки капустяної посилюються у спекотні, сухі роки. Трапляється повсюдно.

За сезон розвивається, як правило, від чотирьох до п'яти поколінь, а в закритому ґрунті – до 12 генерацій.

Листки рослин ушкоджують в основному личинки білокрилки, причому найперше страждають молоді листки. Личинки висмоктують сік рослин, що значно їх ослаблює. В процесі висмоктування соку з рослин білокрилки споживають його більше, ніж їм необхідно, а всі залишки виводять назовні у вигляді цукристого нальоту (медвяної роси). Це, в свою чергу, створює сприятливі умови для розвитку

сажистих грибків, що призводить до погіршення процесів газообміну в клітинах рослин, в них істотно сповільнюється фотосинтез. Складність боротьби з білокрилкою полягає в тому, що контактні препарати, які знешкоджують дорослих особин, не діють на личинок, тому що восковий кокон захищає їх від шкідливих впливів.

У боротьбі з білокрилкою слід використовувати інсектициди згідно «Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні» із діючою речовиною піриміфос-метил, бупрофезин, ацетаміпрід, циантраніліпрол, лямбда-цигалотрин, імідаклопрід, спіротетрамат, абамектин, інсектициди біологічного походження. Порядок застосування засобів захисту рослин вказано на етикетці. Використовуйте клейкі пастки жовтого кольору для контролю чисельності шкідника і щойно з'являються дорослі особини — проводьте обробку. Не забувайте, покоління шкідника розтягнуті у часі й контроль потрібен регулярно. Доцільно регулярно знищувати бур'яни, на яких вона переховується.

Використовувати хімічні заходи захисту за умов суворого дотримання вимог законів України «Про захист рослин», «Про пестициди і агрохімікати», «Інструкції з профілактики та встановлення факту отруєння бджіл засобами захисту рослин», «Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні», нормативно правових актів у сферах санітарної безпеки, охорони праці та навколишнього середовища. На присадибних ділянках використовувати лише пестициди, які призначені для роздрібного продажу населенню.

Усі роботи із засобами захисту рослин слід проводити у вечірні та ранкові години в період відсутності льоту бджіл при мінімальних висхідних повітряних потоках за швидкості вітру до 4 м/с. В разі обробки засобами захисту рослин присадибних ділянок необхідно обов'язково забезпечити безпеку мешканців прилеглих територій від шкідливого впливу пестицидів.

Необхідно обов'язково враховувати, що в період застосування пестицидів навіть на полях, де відсутні медоноси, в радіусі 10 км можуть перебувати квітучі дикорослі рослин (квітучі дикорослі дерева, різнотрав'я тощо), до яких будуть перелітати бджоли через поля, які обробляються, тому необхідно обов'язково враховувати такі ризики.

**Начальник управління
фітосанітарної безпеки**

підписано

Наталія САМБОРСЬКА

**Начальника відділу
захисту рослин, фітосанітарної
діагностики та прогнозування**

підписано

Сергій ФРАНКОВ